

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ – ТЕСТ ПО МАТЕМАТИКА
НАЦИОНАЛЕН КРЪГ – 26 април 2009 г.

Задачите с номера от 1 до 15 включително се оценяват с по 1 точка:

1. Стойността на израза $\frac{3^4(-8)^2}{2^33^5}$ е равна на:

- А) $\frac{8}{3}$ Б) $\frac{4}{3}$ В) $-\frac{4}{3}$ Г) $-\frac{8}{3}$

2. Изразът $(3a-2)(2+3a)-(a-3)(9a+4)$ е тъждествено равен на:

- А) $-31a+8$ Б) $23a+8$ В) $23a-16$ Г) $-23a-16$

3. Кое от равенствата е тъждество?

- А) $8a^3 - b^3 = (2a - b)^3$ Б) $8a^3 - b^3 = (2a - b)(2a + b)$
В) $8a^3 - b^3 = (2a - b)(4a^2 + 2ab + b^2)$ Г) $8a^3 - b^3 = (2a - b)(4a^2 - 2ab + b^2)$

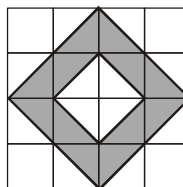
4. Решението на уравнението $x = -\frac{2}{7}x$ е:

- А) $-\frac{7}{2}$ Б) $-\frac{1}{7}$ В) 1   Г) 0

5. Решенията на неравенството $12 - 4x > 0$ са:

- А) всяко $x \in (-\infty; -3)$ Б) всяко $x \in (-\infty; 3)$
В) всяко $x \in (-3; +\infty)$ Г) всяко $x \in (3; +\infty)$

6. Ако дължината на страната на всяко единично квадратче в мрежата е 3 см, намерете лицето на затъмнената фигура в квадратни сантиметри.

7. Поради ремонт на еднокилометров участък от пътя трябва да се движа там с 40 км/ч вместо с 90 км/ч. С колко секунди ще се удължи пътуването ми?

- А) 40   Б) 50   В) 60   Г) 70

8. Разполагате с пясъчен часовник, който измерва точно 7 минути. С него можете да измерите:

- А) 2 часа 30 минути   Б) 3 часа 30 минути   В) 5 денонощия   Г) 14 часа 5 минути

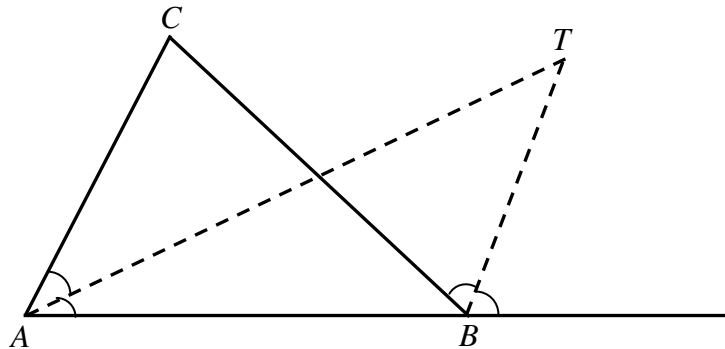
9. Колко са целите числа x , за които $|3x + 16| = 2009$?

- А) 0   Б) 1   В) 2   Г) повече от 2

10. Пресметнете: $20092009.20082009 - 20082008.20092008$.

- А) 40174017   Б) 40175017   В) 50175017   Г) 50174017

11. Вътрешната ъглополовяща при върха A и външната ъглополовяща при върха B в $\triangle ABC$ се пресичат в точка T . Колко процента е мярката на $\angle ATB$ от мярката на $\angle ACB$?

- А) 100%   Б) 75%   В) 50%   Г) 25%

12. На контролно по математика били зададени две задачи. След контролното Андрей, Бисер и Веско изказали по две твърдения за отговорите, които са получили.

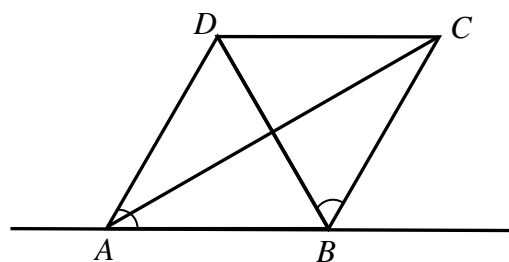
Андрей: “Отговорът на първата задача е по-голям от 18, а отговорът на втората е не по-голям от 14.”

Бисер: “За първата задача се получава по-малко от 20, а отговорът на втората е 14.”

Веско: “На първата задача отговорът е 15, а на втората е по-голям от 14.”

Известно е, че един от учениците е сгрешил и двете задачи, а за двама от тях и двете им твърдения са верни. Намерете сбора от отговорите на двете задачи, ако и двата отговора са цели числа.

13. Точките C и D са в една и съща полуравнина относно правата AB така, че $AB = BD$, $AD = BC$, $\angle BAD = \angle DBC$ и точката C лежи на ъглополовящата на $\angle BAD$. Намерете мярката на $\angle ABC$.

- А) 150° Б) 135° В) 120° Г) 105°

14. Натурален сок съдържа 80% вода. За да се концентрира сокът, се премахват 75% от водата. Какъв е процентът на водата в концентрирания сок?

- А) 50%   Б) 40%   В) 20%   Г) 5%

15. Фирма получава поръчка, като разполага с две машини с различна производителност за изпълнението ѝ. С едната машина тя може да изпълни поръчката за 5 часа, а с другата – за 7 часа. За колко време фирмата ще изпълни поръчката, ако двете машини работят едновременно?

- А) 2 ч.   Б) 2 ч. 55 мин.   В) 3 ч.   Г) 3 ч. 5 мин.

Задачите с номера от 16 до 35 включително се оценяват с по 2 точки:

16. Да се намери стойността на израза $2x - y + 3$, ако за числата x и y е изпълнено $8xy = (2x + y)^2$.

17. На финала на едно надбягване участниците, които са повече от един, се провикват един след друг по реда на пристигането им.

Първият: “Участваме общо 8 души в това състезание.”

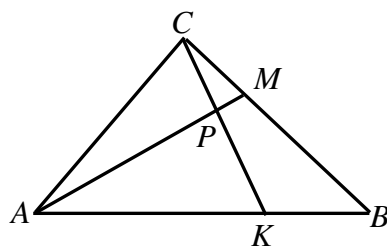
Всеки следващ: “Всички преди мен излъгаха.”

Колко от участниците в състезанието не са излъгали?

- А) 2   Б) 0   В) 1   Г) не може да се отговори точно

18. Един сал изминава разстоянието от A до B за 45 минути, а една моторна лодка изминава същото разстояние за 15 минути. За колко минути моторната лодка ще измине разстоянието от B до A ?

19. Даден е $\triangle ABC$. Правата CK ($K \in AB$) пресича ъглополовящата AM ($M \in BC$) в точката P така, че $\angle CPM = 89^\circ$. Посочете вярното твърдение.

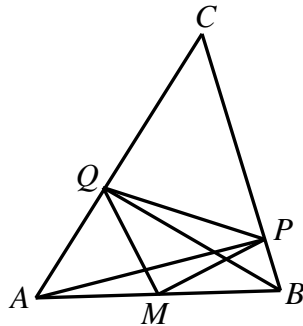

- А) $AC < AK$ Б) $AC = AK$ В) $AC > AK$
Г) данните в задачата не са достатъчни, за да се определи със сигурност коя от отсечките AC и AK е с по-голяма дължина

20. Намерете n , ако степента на едночлена $5^8 \cdot 2^4 \cdot xy^{2n} \cdot z^n$ е равна на 28.

- А) 4   Б) 5   В) 8   Г) 9

21. Отсечките AP ($P \in BC$) и BQ ($Q \in AC$) са височини в остроъгълния $\triangle ABC$ с $\angle ACB = 60^\circ$, а точката M е средата на страната $AB = 12$ см. Да се намери периметърът на $\triangle MPQ$ в сантиметри.

- А) 12   Б) 15   В) 18   Г) 24

22. Ако $a \neq 0$ и $|a| \neq 1$, кой от посочените изрази е множител на $a^2x^2 - 90ax - x^2 + 8x + 2009$ за всяко x ?

- А) $ax - x - 41$ Б) $ax - x + 41$ В) $ax + x + 49$ Г) $ax - x + 49$

23. В един клас дошло ново момиче, в резултат на което процентът на момичетата се увеличил от 50% на 52%. Колко са момчетата в този клас?

- А) 10   Б) 15   В) 14   Г) 12

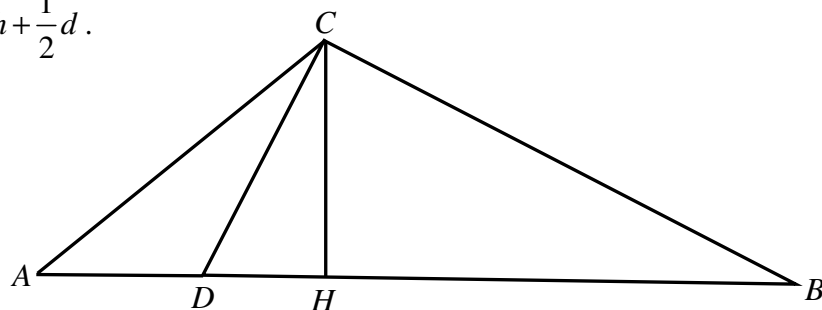
24. Да се определи видът на равнобедрения $\triangle ABC$ ($AC = BC$) с основа $AB = 12$ см и лице 48 кв. см.

- А) остроъгълен   Б) правоъгълен
В) тъпоъгълен   Г) не може да се определи

25. На масата са поставени три картончета. От всяка страна на всяко от тях е написано по едно цяло число. Виждат се само числата от горните страни на картончетата и това са числата 0, 1 и 2. Хитър Петър твърди, че ако от едната страна на някое картонче пише 0, то числото от другата му страна е непременно четно. За да проверим дали Хитър Петър не ни лъже, е задължително да обърнем картончетата с числата:

- А) 0   Б) 0 и 1   В) 0 и 2   Г) 0, 1 и 2

26. Даден е $\triangle ABC$ с $\angle ACB = 105^\circ$ и височина $CH = h$ ($H \in AB$). Ъглополовящата на $\angle ACH$ пресича страната AB в точката D . Да се намери дължината на отсечката HB , ако $AD = d$ и $AC = h + \frac{1}{2}d$.

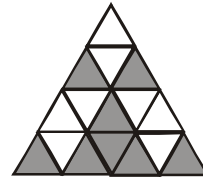
- А) $\frac{7}{2}h + \frac{3}{4}d$ Б) $\frac{d}{4} + \frac{7h}{2}$ В) $3h - \frac{d}{4}$ Г) $2h + d$

27. Намерете броя на естествените числа n , за които числото $\frac{6n+2}{2n+3}$ е цяло.

28. Една библиотека разполага със 150 лв. за закупуване на два вида книги. Цената на една книга от първия вид е 8 лв., а цената на една книга от втория вид е 15 лв. По колко различни начина могат да се изразходват тези 150 лв., ако от всеки вид трябва да се закупи поне по един екземпляр?

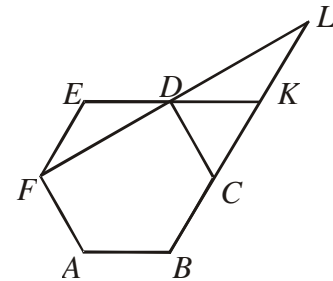
- А) 1   Б) 2   В) 3   Г) повече от 3

29. Прebroйте триъгълниците, в които лицето на затъмнената част е равно на лицето на незатъмнената.

- А) 5   Б) 6   В) 7   Г) 8

30. Даден е правилен шестоъгълник $ABCDEF$. Ако правата BC пресича правите FD и ED съответно в точки L и K , вярно е, че:

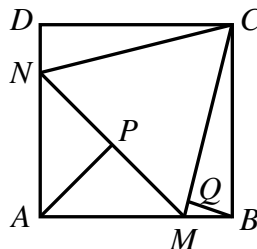
- А) $AK = EL$ Б) $\angle EDL = \angle ABK$
 В) $EL \parallel AC$ Г) $S_{\triangle ABK} > S_{\triangle ACD}$

31. Наградният фонд за едно състезание бил разделен в отношение 4 : 3 и по-голямата част била дадена за първо място, а останалата била разделена отново в отношение 4 : 3 съответно за второ и трето място. Колко са били средствата за второ място, ако разликата между средствата за първо и трето място е била 779 лв.?

- А) 369 лв.   Б) 492 лв.   В) 592 лв.   Г) 2009 лв.

32. За коя стойност на параметъра a решенията на неравенството $(5a+3)x-3a < a(3+5x)-3$ са $x \in (-\infty; 5)$?

33. Даден е квадрат $ABCD$. Точките M и N са съответно върху страните AB и AD така, че $\triangle NMC$ е равностранен, а $AP \perp MN$ ($P \in MN$) и $BQ \perp MC$ ($Q \in MC$). Да се намери дължината на отсечката AP в сантиметри, ако $BQ = 2$ см.

- А) 2   Б) 4   В) 5   Г) 6

34. В индивидуален турнир по тенис участват четирима души, които след теглене на жребий образуват две двойки. Победителите от двете двойки играят за първо – второ място, а победените играят за трето – четвърто място. Колко са възможните крайни класирания в турнира?

- А) 4   Б) 12   В) 24   Г) 36

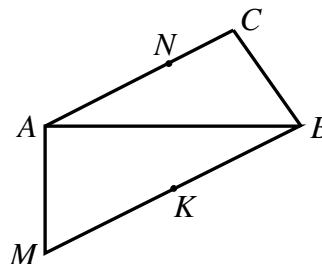
35. Даден е $\triangle ABC$, в който $\angle ABC = 60^\circ$ и $AB = 2BC$. Перпендикулярът от точката A към AB пресича перпендикуляра от точката B към BC в точката M . Ако K е средата на отсечката MB , а N е такава точка върху отсечката AC , че $AN = 2NC$, кое от посочените твърдения **НЕ Е** вярно?

А) $AM = AN$

Б) $NK \perp AB$

В) $2CN = NK$

Г) $AC = MB$

Задачите с номера от 36 до 50 включително се оценяват с по 3 точки:

36. Едновременно един срещу друг от София и Варна тръгнаха два камиона. Единият от тях се движил с 10 км/ч по-бързо от другия. Намерете скоростта на по-бързия камион, ако 10 минути след срещата им разстоянието между тях е било 23 км.

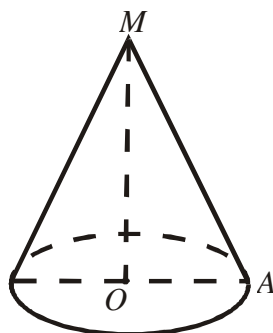
А) 64 км/ч

Б) 71 км/ч

В) 74 км/ч

Г) 81 км/ч

37. Височината и диаметърът на прав кръгов конус са с равни дължини. Ако върхът на конуса е M , центърът на основата е O и MA е образувача на конуса, вярно е, че:

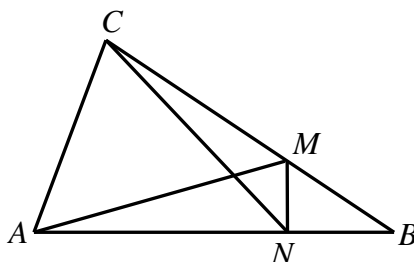
А) $\angle OAM \leq 30^\circ$

Б) $30^\circ < \angle OAM < 60^\circ$

В) $\angle OAM = 60^\circ$

Г) $\angle OAM > 60^\circ$

38. Точката M лежи на катета BC на правоъгълния $\triangle ABC$, а точката N е петата на перпендикуляра от M към хипотенузата AB . Да се намери градусната мярка на $\angle ACN$, ако $\angle MAB = 14^\circ$.

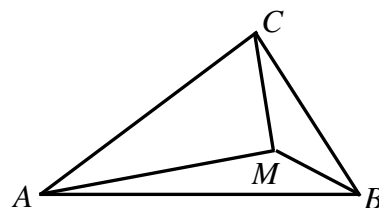
39. В резултат на измерване на страните и на един от диагоналите на даден четириъгълник са получени следните размери: 1,5 см; 2 см; 3 см; 4 см и 6 см. Намерете дължината на измерения диагонал в сантиметри.

- А) 6 см   Б) 2 см   В) 3 см   Г) 4 см

40. Намерете най-малкото естествено число, което е по-голямо от 1 и което не може да се получи от естествено число чрез увеличаването му с цяло число проценти от 1% до 100%. (Например, числото 6 може да се получи от 5, като увеличим 5 с 20%.)

41. Даден $\triangle ABC$, в който $\angle BAC = 38^\circ$ и $\angle ABC = 44^\circ$. Точката M е във вътрешността на триъгълника така, че $\angle MAB = 8^\circ$ и $\angle ABM = 22^\circ$. Да се намери мярката на $\angle BMC$.

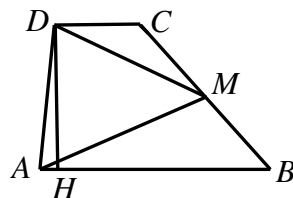
- А) 120° Б) 135°
 В) 142° Г) 151°

42. Да се намерят последните две цифри на стойността на израза $1 + 2 + \dots + 2009$.

- А) 05   Б) 25   В) 35   Г) 45

43. Точката M е средата на бедрото BC на трапеца $ABCD$ ($AB \parallel CD$), а дължината на височината DH ($H \in AB$) е равна на 8 см. Да се намери сумата от дължините на основите AB и CD в сантиметри, ако $S_{AMD} = 24$ кв. см.

44. Сумата от квадратите на три последователни цели числа е по-голяма от утроеното произведение на двете по-големи от тях. За възможно най-голямата стойност на най-малкото от тези три числа е вярно, че е:

- А) по-малка от -1 Б) -1 В) 1 Г) по-голяма от 1

45. В правоъгълна координатна система са дадени точките $A(-1; 1)$, $B(2; -2)$ и $C(4; 3)$. Коя от посочените по-долу точки е пресечната точка на абсцисната ос и височината на $\triangle ABC$ от върха C ?

- А) $(3; 0)$ Б) $\left(\frac{3}{2}; 0\right)$ В) $(1; 0)$ Г) $\left(\frac{1}{2}; 0\right)$

46. Две камбанки бият в продължение на 3 минути – първата на всеки 3 секунди, а втората на всеки 5 секунди. При едновременно биене се чува един звън. Колко звъна общо са се чули за тези 3 минути, ако камбанките са започнали да бият едновременно в началото на 3-те минути?

А) 96

Б) 84

В) 85

Г) 86

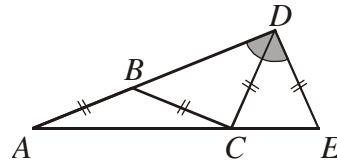
47. На чертежа $AB = BC = CD = DE$. Ако мерките на ъглите от чертежа с върхове в точките A, B, C, D и E са цяло число градуси, то възможно най-голямата стойност на мярката на $\angle ADE$ е:

А) 176°

Б) 177°

В) 178°

Г) 179°

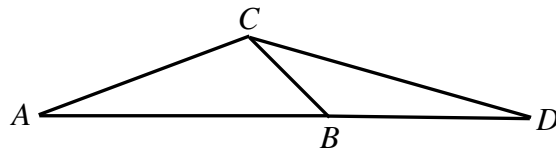
48. Даден е $\triangle ABC$ с $\angle ACB = 110^\circ$ и $\angle BAC = 30^\circ$. Върху продължението на страната AB е взета точка D така, че $CD = AB$ и B е между A и D . Да се намери мярката на $\angle ADC$.

А) 10°

Б) 15°

В) 20°

Г) 30°

49. На дъската едно след друго са написани 2009 на брой числа, всяко от които, освен първото и последното, е два пъти по-малко от произведението на числото, стоящото непосредствено преди него и числото, стоящо непосредствено след него. Да се намери 2009-ото число, ако първото и второто са съответно 2 и 3.

А) 4

Б) $\frac{4}{3}$

В) $\frac{3}{2}$

Г) 3

50. Права разполовява периметъра на равностранен триъгълник с лице 80 кв. см. Колко квадратни сантиметри е най-малкото възможно лице, което може да има една от частите на триъгълника, получена при разделянето с правата?